

Ny regional ledelse af almen praksis kræver en tydelig almenmedicinsk stemme

Med sundhedsreformen ændres balancen mellem regionerne og almen praksis. Regionerne får en ny og styrket rolle i den faglige ledelse og med udvikling af det almenmedicinske tilbud, mens de tidligere samarbejdsudvalg mellem PLO og regionerne bliver nedlagt.

Nye samarbejdsfora

Hver region griber opgaven med faglig ledelse af almen praksis forskelligt an. I disse måneder inviteres DSAM ind i nye regionale råd, styregrupper og dialogfora. I disse regionale fora kan DSAM bidrage med faglighed, men ikke nødvendigvis få reel indflydelse på beslutningerne. Indtil videre ser det ud til, at regionernes faglige ledelse har fokus på implementering af sundhedsreformen. Det handler om at understøtte, at almen praksis følger opgavebeskrivelsen. Man ønsker at styrke tovholderrollen og understøtte indsatsen mod ulighed i sundhed. De første erfaringer fra Region Syddanmark og Region Østdanmark viser, at der er vilje til dialog og respektfuldt samarbejde.

DSAM's tilgang

DSAM's opgave i de nye regionale fora bliver at deltage aktivt og konstruktivt. Det er afgørende, at udviklingen af almen praksis forankres i almenmedicinsk faglighed. For DSAM er faglig ledelse en understøttende, koordinerende og udviklende funktion. Den skal fremme kvalitet, læring, efteruddannelse, forskning og sammenhængende patientforløb. Den skal ikke bruges til kontrol, benchmarking eller ensretning. Kvalitetsklyngernes trykke rum skal

bevares, og myndigheds- og sanktionsspor skal holdes klart adskilt fra kvalitetsarbejdet. Vi skal fastholde, at data skal bruges til læring, prioritering og fælles forbedring. Kodning og registrering må ikke tage tid fra patientarbejdet.

Vi skal også være den kritiske almenmedicinske stemme, som stiller spørgsmål til, hvilke opgaver der hører hjemme i almen praksis, og hvilke der ikke gør. Den største risiko er, at faglig ledelse udvikler sig til et redskab for regional opgaveflytning. Almen praksis står allerede med et stort arbejdspress, og opgavebeskrivelsen indeholder langt flere opgaver, end det er realistisk, at almen praksis kan løse pr. 1. januar 2027.

Det er afgørende, at udviklingen af almen praksis forankres i almenmedicinsk faglighed.

Fagligt råd

DSAM arbejder for, at overordnede faglige beslutninger om almen praksis ikke træffes regionalt. Disse beslutninger bør tages i Fagligt Råd. I Fagligt Råd er DSAM repræsenteret sammen med PLO, Danske Regioner, Sundhedsstyrelsen og Sundhedsministeriet. Ifølge forståelsespapiret skal den regionale faglige ledelse ske med

respekt for de anbefalinger og prioriteringer, som Fagligt Råd peger på. Det er desuden Fagligt Råd, der vurderer, hvornår en ny opgave er så væsentlig, at den skal forhandles mellem PLO og Danske Regioner.

DSAM's tilgang til nye opgaver
Nye opgaver skal vurderes på, om de giver mening for patienterne, om de kan løftes i alle klinikker, om de pas-

ser til almenmedicinsk faglighed, og om der er kapacitet og rammer til at løfte dem forsvarligt. Hvis almen praksis skal løfte nye opgaver, skal der desuden være realistiske rammer. Det kræver relevante kliniske vejledninger, efteruddannelse, kvalitetsudvikling, forskning, adgang til diagnostik og reelle konferenceveje mellem speciallæger. ●

Region Nordjylland: råd og dialogfora er på vej

I Region Nordjylland etableres der et regionalt fagligt råd for almen medicin, hvor Bolette Friderichsen er DSAM's repræsentant, og et lokalt dialogforum under hvert af de to sundhedsråd med Janni Christensen som DSAM's repræsentant i Hjørring og Mette Abildgård i Aalborg. Ingen møder er afholdt endnu.

Region Midtjylland: regionale faglige råd

Samarbejdsstrukturen er ikke endeligt etableret, men er igennem en godkendelsesproces. Der forventes dannelse af regionale faglige råd. En repræsentant fra DSAM vil blive inviteret, og regionen vil invitere repræsentanter fra PLO-Midtjylland ind i øvrige mødefora.

Region Syddanmark: Kirubakaran Balasubramaniam

Jeg deltog som DSAM's repræsentant i det første møde i Region Syddanmarks styregruppe for kvalitet og kompetenceudvikling i det almenmedicinske tilbud den 14. april 2026 i Regionshuset i Vejle. Min oplevelse var, at mødet var præget af åbenhed, respekt og vilje til samarbejde. Styregruppen er bredt sammensat med repræsentanter fra almen praksis, sygehuse, kommuner, kvalitetsenheder og forskningsverdenen, og der var en tydelig ambition om at finde en fælles retning for det videre arbejde.

Et centralt tema var kvalitetsarbejdet. Der blev talt om, hvordan relevante data kan bruges til læring, videndeling og prioritering – frem for til kontrol og detaljstyring. Det blev fremhævet, at almen praksis har brug for anvendelige kvalitetsdata og støtte til at bruge dem meningsfuldt, hvis vi skal kunne målrette indsatsen dér, hvor patienternes behov er størst.

Vi drøftede også, hvad almen praksis konkret har brug for, hvis vi skal løfte både eksisterende og nye opgaver. Her blev adgang til rettidig konference, diagnostiske tilbud og tydelige snitflader til sygehuse og kommuner fremhævet som vigtige forudsætninger. Samtidig var der en relevant drøftelse af, hvilke opgaver almen praksis ikke længere skal varetage, hvis nye opgaver skal prioriteres. Fravalg af opgaver blev dermed ikke kun set som et praksis-anliggende, men som en fælles ledelsesopgave.

I Region Syddanmark er den faglige ledelse placeret tæt på sygehuse. Det er et vigtigt opmærksomhedspunkt. Det bliver afgørende at følge, hvordan den faglige ledelse reelt kommer til at understøtte arbejdet med udrulning af sundhedsreformen i såvel primærsektoren som på sygehuse.

Næste skridt bliver at arbejde videre i to spor: dels med de overordnede begreber, herunder brug af data, dels med konkrete opgaver som demensudredning i almen praksis og opfølgning efter kræft.

Arbejdet i styregruppen vil være præget af fleksibilitet med omtanke for både interne erfaringer og udefrakommende beslutninger og rammer, herunder hvad Fagligt Råd peger på i relation til kvalitet, efteruddannelse og forskning inden for almen medicin. Med udgangspunkt i den respektfulde og åbne tilgang, der kendetegnede det første møde i styregruppen, er der håb om, at samarbejdet i Region Syddanmark bliver både respektfuldt og konstruktivt.

Ditte de Churruca-Colon, Kristian Bergholt Buhl og Anne Sophie Houmøller Hensgen samler op på resultaterne fra en gruppeøvelse i Region Syddanmarks styregruppe for kvalitet og kompetenceudvikling i det almenmedicinske tilbud, som blev afholdt 14. april 2026.
Foto: Trine Malling Lungskov.

Region Østdanmark: Torsten Risør

Jeg deltog som DSAM-repræsentant i det første møde i Sundhedsfagligt Råd Almen Medicin i Region Østdanmark.

Min oplevelse var, at det var et fint møde, som især gik med, at vi alle fik præsenteret os og vores tanker om rådets arbejde. Formandskabet gav god plads til diskussion og havde eksempler på sager, som rådet muligvis skal forholde sig til.

Et eksempel på en sag var en Vælg Klogt-anbefaling om at praktiserende læger skal bestille færre røntgenbilleder af patienter med knæartrose. En umiddelbart simpel anbefaling. Der var dog hurtigt enighed om, at det var en forsimpning af virkeligheden, hvor det bl.a. i Region Sjælland ikke er muligt at henvise til ortopædkirurgisk vurdering uden et nyt røntgenbillede, uanset om det er klinisk indiceret. Den refererede evidens i anbefalingen var da heller ikke overbevisende. En fin lille opvarmning for rådet at forholde sig til, og en god indikation på, at deltagerne hele vejen rundt har blikket rettet mod den kliniske virkeligheds kompleksitet og de praktiske udfordringer.

Jeg fornemmede forståelige forbehold og skepsis hos et par PLO-repræsentanter i rummet, men det var godt, at det blev sagt højt, og det blev taget konstruktivt imod. Fra repræsentanterne for regionens sygehuse oplevede jeg åbenhed og nysgerrighed over for det almenmedicinske perspektiv.

Stort set alle, inklusive formand og næstformand, gav udtryk for en vis usikkerhed over for rådets opgaver. Det er måske ikke så mærkeligt. Der er endnu ikke nogen, der præcist kan sige, hvad rådet kommer til at arbejde med, eller hvordan arbejdsformen bliver. Til gengæld var der tydeligvis meget erfaring med proces og organisation omkring bordet, så jeg tror, at rådet vil finde en god form efterhånden.

